

**FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY
PALACKÉHO
V OLOMOUCI**

KATEDRA SLAVISTIKY

RUSKÝ A ČESKÝ POČÍTAČOVÝ SLANG

RUSSIAN AND CZECH COMPUTER SLANG

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vypracoval : Eduard Hrubý

Vedoucí práce : PhDr. Ladislav Vobořil, Ph.D.

OLOMOUC 2010

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval samostatně a uvedl všechny použité prameny
V Olomouci, 10.12. 2010

podpis

Děkuji vedoucímu práce PhDr. Ladislavu Vobořilovi, Ph.D., za konzultace, odborné rady a připomínky, které mi během psaní této práce poskytl.

V Olomouci, 10.12. 2010

podpis

OBSAH

ÚVOD.....	6
1. TEORETICKÁ ČÁST.....	7
1.1 Současná společnost, internet a jazyk.....	7
1.1.1 Vývoj internetu v ČR a Rusku.....	8
1.2 Rozdělení počítačových jazyků.....	11
1.2.1 Kyberjazyk.....	11
1.2.2 Jazyk internetu.....	11
1.2.2.1 Rozdělení jazyka internetu.....	12
1.2.2.2 Funkční styly na internetu.....	15
1.2.2.3 Žánry na internetu.....	17
1.2.2.4 Další dělení textů na internetu.....	19
1.3 Rysy počítačového slangu.....	19
1.4 Funkce počítačového slangu.....	20
1.5 Způsoby tvoření slov v ruském a českém počítačovém slangu.....	23
1.6 Klasifikace počítačových žargonimů podle lexikálně-sémantických rolí.....	26
2. ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI.....	26
3. PRAKTICKÁ ČÁST.....	27
3.1 Způsoby tvoření slov počítačového slangu v ruštině a češtině.....	27
3.1.1 Postupy transformační.....	27
3.1.1.1 Odvozování.....	27
3.1.1.2 Skládání.....	31
3.1.1.3 Další způsoby tvoření.....	32
3.1.2 Postupy transpoziční.....	33
3.1.2.1 Metaforické přenášení.....	33
3.1.2.2 Metonymické přenášení.....	34
3.1.2.3 Přejímání slov z cizích jazyků.....	35
3.2 Klasifikace počítačových žargonimů podle lexikálně - sémantických rolí.....	37

4. ZÁVĚR PRAKTICKÉ ČÁSTI.....	39
5. ZÁVĚR.....	40
6. RESUME.....	41
7. POUŽITÁ LITERATURA.....	47
8. SLOVNÍK RUSKÝCH SLANGOVÝCH VÝRAZŮ.....	49
9. SLOVNÍK ČESKÝCH SLANGOVÝCH VÝRAZŮ.....	65

ÚVOD

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybral téma Český a ruský počítačový slang. Důvodem je jeho vysoká aktuálnost i to, že se s ním sám často setkávám a sleduji na něm někdy velmi úspěšné, jindy neumělejší pokusy změnit a přizpůsobit si jazykovou skutečnost. Internet se stal během posledních let bezesporu nejpoužívanějším nástrojem komunikace, a to nejen u mladých lidí, k jejichž stylu života neoddělitelně patří, ale stále víc i u starší generace. Používání internetu se stalo symbolem novodobé gramotnosti i možností být "on line" s kýmkoliv na světě nebo svobodně čerpat a filtrovat informace jakéhokoliv druhu či je rozesílat. Frekvence pobytu na internetu se v současnosti zvyšuje hlavně díky sociálním sítím, jejichž vliv na soukromý život lidí, sdílení hodnot i rychlá organizace různých více či méně legálních akcí se stávají součástí životního stylu tisíců lidí.

Pro svou práci jsem použil především odborné stati a některé z mála odborných publikací, které k danému tématu existují. Pro praktickou část jsem materiály sbíral zejména na internetových fórech, kde jsem oslovil přímé uživatele počítačového slangu.

Cílem mé práce je :

1. popsat jazyk internetu a jeho utváření v Rusku a České republice
2. definovat počítačový slang a vymežit jeho základní funkce
3. popsat způsoby tvoření slangových výrazů v ruštině a v češtině
4. vytvořit glosáře počítačového slangu v ruštině a češtině

1. TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Současná společnost, internet a jazyk

Vynález internetu naprosto změnil náš život. Je otázka, zda jsme schopni dosah těchto změn dostatečně posoudit, natož abychom odhadli další vývoj nejen tohoto média v příštích letech. O budoucnosti s moderními technologiemi přemýšlejí autoři literatury science fiction i programátoři a také např. sociologové, psychologové, ekonomové i politici. Jako o jedné z možností uvažují i o reálnosti vytvořit homogenní světový stát, který by byl zárukou mírového života na Zemi. Jakkoliv je tato myšlenka legitimní (provázanost států a jejich vzájemná závislost je největší, jaká kdy byla), naráží na kulturní odlišnosti typické pro jednotlivé národy, což znamená, že svět zřejmě zůstane i nadále spojen a zároveň rozdělen se všemi klady i zápory, které z toho plynou.

Tato dualita současného světa se projevuje výrazně i v internetové jazykové kultuře. Na jedné straně se tu součástí národních jazyků stalo tak nevídané množství anglicismů, že se někdy hovoří o vzniku "English-ed languages". Tvrdí to lingvisté, když říkají, že některé jazyky se příliš připodobnily kybernetické angličtině. Ostatně, angličtí vědci začali už v 90. letech studovat vzájemný vliv kybernetického jazyka a obecně používaného jazyka, jehož důsledkem je jakýsi jazykový hybrid (G. N. Trofimova 2004: 84). Na druhé straně se například jak v češtině, tak i v ruštině zachovává bohatství používaného jazyka (obecná čeština a hovorová ruština).

Z těchto důvodů se komunikace na internetu stává zajímavým předmětem výzkumu lingvistů, sociologů i psychologů. Jestliže lingvisté zkoumají nové sémantické jevy, tvoření neologismů a proměny gramatiky, pro sociology je zajímavá provázanost slangu se sociálními nebo profesními skupinami a v poslední době třeba funkce sociálních sítí jako You Tube a možnosti jejich zneužití v politické oblasti a jinde, psychologie se zabývá například souvislostmi mezi jazykem a chováním uživatelů internetu - změny identity, prestiž ve skupině komunikantů, chování tzv. trollů neboli rozeštvávačů diskuzí (P. Drotár - Komunikace a její podoba na internetu), tzv. netiketou (netiquette) -

pravidla chování na internetu atd.

1.1.1 Vývoj internetu v ČR a Rusku

Provoz internetu podle oficiálních údajů začíná v Rusku registrací domény .ru 7.dubna 1994. Jeho začátek ale můžeme posunout ještě dál do sovětské éry, o čemž svědčí doména .su, která se příliš nerozšířila. Proč, je jasné. Totalitní a posttotalitní režim hlídal cokoliv obtížně kontrolovatelného, nehledě na finanční možnosti a tehdejší rozpaky nad využitím internetu. Doménu .ru, si brzy oblíbila většina ruských uživatelů. Patří mezi nejčastější vedle .com, .net, .de, atd.

V České republice se s internetem poprvé setkáváme v roce 1990. Před tím, ještě v bývalém Československu, se objevila první počítačová síť FidoNet. Šlo o amatérský projekt bez podpory vlády, k jejímu provozu stačila telefonní linka. i když se FidoNet značně lišil od internetu, stal se důležitým předpokladem pro vývoj českého internetu.

V květnu roku 1990 začíná v Praze provoz síť EUNet propojující zejména unixové počítače. Také ona pracuje pouze s klasickou telefonní linkou.

V říjnu 1990 zahájila provoz na ČVUT v Praze česká odnož sítě EARN (European Academic and Research Network), evropská pobočka BITNETu. Pražské vysoké školy se díky tomu mohly propojit s ostatními evropskými a americkými školami. Šlo o přenos souborů a elektronickou poštu.

Rok 1991 znamená první možnost připojení na internet, a to pomocí modemů firmy Motorola a v součinnosti s EARNem. Mluvíme ovšem o prvních pokusech internetové komunikace se všemi typickými technickými problémy (zahlcenost, poruchovost atd.). Slavnostní připojení Československa k internetu se uskutečnilo 13. února 1992. Internet byl ovšem i nadále věcí poměrně nekomfortní, s malou přenosovou rychlostí a finanční náročností. Pracuje se na vytvoření celostátní páteřní síť k propojení vysokých škol s následujícími cíli:

1. pokrytí celého území tehdejšího Československa
2. služba pro akademická a vzdělávací pracoviště
3. propojení více různých typů sítí

4. jednotný management

První název tohoto projektu byl FESNET (Federal Educational and Scientific Network), netrval ovšem dlouho kvůli rozpadu země na dva státy. Jeho nástupcem se stal CESNET (Czech Educational and Scientific Network). Finančním garantem se stalo Ministerstvo školství, které pochopilo jeho možnosti. Tento název zůstává i dnes.

Uživateli internetu byli nejdříve programátoři a obecně lidé zabývající se nějakým způsobem problematikou počítačů. Tito „počítačovní mágové“ ještě před dvaceti lety komunikovali pomocí číselných kódů, jimž kromě nich nikdo nerozuměl. To je minulost. V okamžiku, kdy se místo kódů začala využívat nejprve americká angličtina a poté národní jazyky, tj. kdy funkci dřívějších kódů převzala písmena, začíná nová éra lidských dějin – éra „homo internetus“ charakteristická spontánními nebo vynucenými změnami jazykového systému. Svobodné šíření internetu a jeho stále větší využívání ho předurčilo k jazykovému rozvoji, do něhož se promítá lidská kreativita, inteligence, smysl pro humor i třeba genderové otázky a obecně symptomy doby (rychlost, neformálnost, individualismus, hedonismus – (Trofimova 2004: 68). Zároveň s tím, jak internet používá čím dál víc lidí z nejrůznějších sociálních skupin, se rozvíjí i počítačový slang. Jeho výrazy přecházejí často do běžné, tj. tradiční komunikace. Zároveň se stává důležitým konkurentem spisovného i hovorového jazyka. Splývání autora a čtenáře internetových textů, pragmatismus, plynulé přibývání nových informací i proměnlivost internetových tvrzení dovolují hovořit o postmodernistické etapě vývoje jazyka (Trofimova 2004: 92). K ní patří i převážně písemná komunikace, minimalismus, tendence ke standardizaci, používání hypertextových struktur pro organizaci dialogů v neohraničeném prostoru i čase a většinou i absence přímého kontaktu mezi jeho účastníky (respektive nevyžaduje se). I když vedle verbálních prostředků mají velký význam prostředky neverbální jako video, obrázky, hudba, atd., zůstává jazyk nejdůležitějším komunikačním a informačním systémem přinášejícím informace o člověku a jeho vztazích k jednotlivcům i k různým sociálním skupinám a ke společnosti v tomto jazykovém prostředí.

Ruští jazykovědci studují počítačový slang už od začátku devadesátých let jako profesní jazykový systém. Například L. P. Krysin srovnává tento jazyk se slangy jiných profesních skupin jako jsou jaderní fyzici a další, na což jako na nedostatek

upozorňuje významná ruská lingvistka Vinogradova (Vinogradova, 2006). Podle ní byl tento pohled příliš úzký a jednostranný a nedoceňoval vliv počítačového slangu na jazyk běžně užívaný.

Protože postupně dochází ke změkčování norem spisovného jazyka (jak to můžeme vidět i u nás), mění se také status počítačového slangu. Ten se stává podsystémem národního ruského jazyka spolu s dalšími podsystémy. Původně profesní jazyk se postupně přetavuje v jazyk širokých vrstev ruské společnosti. Slangové výrazy přejaté z americké angličtiny se zařadily do běžně užívané řeči. Ředitel Glasnetu nazývá tento jev „opravdovým intelektuálním kolonialismem“ (Crystal 1997:108). K tomu přispívá i narůstající počet lidí ovládajících nebo rozumějících angličtině. I původní ruské počítačové výrazy volně přecházejí do jazykové praxe a do jazyka masmédií. Vliv počítače na proměny jazyka se využívá i v prognostice dalšího vývoje jazyka.

V ruské variantě počítačového slangu vycházejícího z angličtiny se projevuje nejen závaznost pravidel ruské gramatiky a tvoření slov, ale také specificky ruské vnímání světa a ruská mentalita. Zároveň tu dochází k multikulturnímu ovlivňování, protože ruský slang se rozvíjí v kulturně různorodém prostředí. Z chaosu a různorodosti internetového jazyka tak vyrůstá a upevňuje se nová pestrost jazyka, jehož elementy jsou univerzální a pochopitelné všem uživatelům počítačů a postupně i široké veřejnosti.

Počítačový slang je v některých aspektech srovnatelný s jazyky vznikajícími na územích, která byla jakýmsi křižovatkami dávných obchodních cest, tedy na územích dlouhodobých kontaktů mezi různými etniky. Jde o jazyky – „prostředníky“ (zprostředkovatele), svým původem hybridy z několika navzájem se ovlivňujících kulturních prostředí, které nejsou jazyky rodnými. Příkladem takového hybridu je tzv. „lingua- franka“ – obchodní jazyk francouzských, italských, arabských a tureckých kupců, který vznikl ve východním Středomoří ve středověku a používal se až do 19. století.

(Vinogradova) V našem jazykovém prostředí jde třeba o romský jazyk, který existuje v různých variantách v závislosti na místě pobytu i příslušnosti ke konkrétní větvi Romů a promíchává se s češtinou (Rumungři, Olaši atd.).

Podobně jako tyto jazyky má i počítačový slang komunikativní a indikativní funkci.

Jestliže se ale tyto jazyky primárně šířily ústním podáním, počítačový slang se vyskytuje zejména v písemné formě. Stává se prostředkem komunikace nositelů

různých národních jazyků a svědectvím globalizace ve světové kultuře. V ruském počítačovém slangu jde o velmi důležitou skutečnost, protože po dlouhých desetiletích izolace v totalitním systému se ruský jazyk zařadil do světového jazykového společenství. Navíc to, že v podstatě není možné tento jazyk ovlivnit úředně, ho demokratizuje, dělá z něj osobitý prostředek obohacování ruštiny novými výrazy, integruje ruštinu do světa a přispívá k výměně kulturně lingvistických informací.

1.2 Rozdělení počítačových jazyků

Jazyk používaný na počítačích můžeme rozdělit na dvě základní skupiny:

1.2.1 Kyberjazyk, který vytváří prostředky k zabezpečení programů počítače (účelové podoby jazyka). Nejde o jazyk, který slouží ke komunikaci s uživateli počítačů.

1.2.2 Jazyk internetu

Je to systém fonetických, lexikálních a gramatických prostředků, které se rozvíjejí pod vlivem nejrůznějších faktorů (sociální složení uživatelů, věk, jazyková gramotnost atd.). Jde o jazyk spojující, nikoliv rozdělující. V ruštině se používá i název jazyk runetu (Trofimova 2004: 186). Stejný význam má termín internet-jazyk. Není možné ho zaměňovat za argot, žargon či slang. Ty jsou chápány jako specifické součásti jazyka internetu. Pestrost uživatelů internetu je velká a tomu logicky odpovídá i pestrost jazyka. Na internetu jsou poměrně hodně zastoupeni jazykově vzdělaní lidé, kteří chrání spisovnost jazyka. Jejich protipól tvoří lidé neschopní srozumitelně a gramaticky správně se vyjadřovat, ale také uživatelé záměrně překračující gramatická a jiná jazyková pravidla. Internet se tak postupně stal ukazatelem úrovně jazykové gramotnosti společnosti. V internetovém jazyce se odráží celá národní jazyková kultura. Jazyk obecně je hlavním projevem kultury národa, je výrazem myšlení lidí určité doby, místa, mentality (v runetu např. emocionálnost, pasivita, fatalismus, důraz na morálku atd.). V jazyce je obecně obsaženo to nejdůležitější z masového myšlení lidí, jazyk pružně reaguje na cokoli nového. Je prostředkem pro

komunikaci lidí z různých sociálních skupin s různými zájmy, přičemž typické rysy této komunikace jsou dány specifickým internetovým prostředím. Jazyk internetu je zároveň mezinárodní i národní se stejnými komunikačními situacemi kdekoli ve světě bez ohledu na národní jazyky nebo samotné uživatele. Odrážejí se v něm globalizační tendence i specifika národních států, tj. kultury, jazyka, historie atd. Je příznačné, že právě jazyk na internetu reaguje mnohem rychleji než v tradičních jazykových prostředích, což souvisí i s věkem většiny uživatelů. (Jandová 2006: 45) Jazyk na internetu je novou oblastí lingvistických výzkumů. Jedním z předmětů výzkumu je i hledání přesného názvu vystihujícího tuto mnohotvárnou jazykovou oblast a její oddělení od ostatních jazykových oblastí. Jazyk internetu můžeme stylisticky rozvrstvit následovně (Jandová, 2006) :

1.2.2.1 Rozdělení jazyka internetu

a) **Spisovný jazyk** – je to reprezentativní sjednocující jazykový útvar na určitém území. Obsahuje nejvíce výrazových prostředků a je stylisticky různorodý. Ve spisovném jazyce najdeme jazykové prostředky knižní, hovorové i neutrální. S knižními prostředky se setkáváme zejména v psané formě, s hovorovými v mluvené podobě. Hovorové prostředky se řídí normami spisovného jazyka, ale nenajdeme mezi nimi knižní výrazy. Rychlý rozvoj současného jazyka se promítá právě do hovorové řeči. Ta využívá běžné prostředky, které zatím nebyly uznány za spisovné. S demokratizací společnosti pokračuje i demokratizace jazyka a striktní hranice mezi spisovnou a nespisovnou podobou jazyka postupně mizí.

b) **Počítačový argot** – jeho hlavním rysem je nesrozumitelnost mimo profesní skupinu počítačových odborníků. Počítačové argotismy vycházejí z termínů používaných v rámci profese a s obecně chápaným argotem mají společnou vlastnost „utajení“ nikoliv vázanost na jazyk podsvětí (*собака, чайник* atd.).

c) **Počítačový slang a žargon** – neexistuje jednoznačný výklad těchto jazykovědných pojmů. Hranice mezi slangem, žargonem, hantýrkou a pracovní mluvou je často nezřetelná. Často jsou vnímány jako synonyma. Dohromady je označujeme jako sociolekt. Podle Hubáčka jde o nespisovnou nebo hovorovou vrstvu speciálních

pojmenování, realizovanou v běžném, hlavně polooficiálním a neoficiálním jazykovém kontaktu lidí spojených stejným pracovním prostředím nebo stejnými zájmy.

Slouží specifickým potřebám jazykové komunikace i jako prostředek vyjádření příslušnosti k určitému prostředí nebo zájmové oblasti. (Hubáček 1988: 8).

Slang – je na rozdíl od žargonu více neutrální a nemívá negativní význam. Termín žargon je spojován s komunikací uzavřených sociálních skupin (Розина, 2005).

Termín slang obvykle charakterizuje výraz používaný ve specifických profesích či sociálních skupinách skupinách (Розентал, Теленкова. 2001)

Slovo slang pravděpodobně pochází z angličtiny z tvaru *s'language*, tj. něčí jazyk, způsob vyjadřování určitých společenských nebo zájmových vrstev nespisovnými výrazy, srozumitelnými jen zasvěcencům. František Kopečný považuje slovo slang za anglické slovo původem ze Skandinávie a pokládá ho za dějové jméno ke *sling* = vrhat, házet. Původně prý označovalo zpěvavý a lstivý jazyk žebráků (Hubáček, 1988:6).

Počítačový žargon je polootevřený jazykový podsystém používaný určitou sociální skupinou, v tomto případě spojenou s prostředím informatiky, s cílem odlišit se od okolního jazykového prostředí. Žargonismy jsou často citově zabarvené a mají ekvivalent ve spisovném jazyce (Виноградова, 2001). V počítačovém žargonu se projevuje snaha mluvčího dát najevo nebo napodobit styl mluvy uživatelů internetu. (*аська, флудить*). Počítačové žargonismy jsou charakteristické žertovně laděným vztahem k počítačové realitě. Typická je nadsázka i shovívavost vůči „lamerům“, tj. počítačovým amatérům. V okamžiku, kdy se žargonismy použijí na internetu, logicky přestávají plnit funkci utajení, protože se jich zmocňuje plynule rostoucí počet uživatelů. To znamená, že počítačový žargon přestává plnit funkci profesního prostředku komunikace a postupně se přetváří v žargon skupinový, korporativní. Nové jazykové jevy zvnějšku konkurují národnímu jazyku a často vítězí. Některé prvky počítačového žargonu jsou ovšem nadnárodní a srozumitelné uživatelům z různého jazykového prostředí nezávisle na hranicích států. Tyto univerzalismy existují na kterékoliv úrovni komunikace. Zejména jde o lexikálně sémantickou úroveň a grafickou úroveň. Jako příklad můžeme uvést spojení fonografie a piktografie, například tzv. smajlíky, zachování latinky u přejatých slov z angličtiny apod. Počítačový žargon umožňuje interakci

mezi ruštinou a světovým jazykovým společenstvím. Je i nositelem mezinárodní kulturní výměny. Iniciátoři komunikace pak svými příspěvky zároveň testují své komunikační partnery. Pro neznalé žargonu jsou mnohé výrazy záhadné a těžko pochopitelné a jsou lehce identifikováni jako „nezasvěcení“. Na druhé straně samotní „ajtáci“ stojí o rozšíření svého jazyka a proto existují na síti mnohé slovníky pro nováčky na internetu. To neznamená, že by se i tady neprojevovala určitá nadřazenost odborníků nad amatéry a nováčky. Lze ji sledovat například na rozdělení rolí v komunikaci. Nejuznávanější člen počítačové komunity je *спец, профи, гуру, хакер*. Účastník na okraji skupiny je nazýván *юзер, чайник, аутсайдер*. Nejprehlíženějším členem komunity je *ламер*. Svým rychlým šířením se stává počítačový žargon konkurentem spisovného jazyka. Často se jedná o přejaté výrazy z angličtiny – exotismy, které můžeme rozdělit na tři skupiny:

1. speciální termíny, které přešly do běžně užívaného jazyka – *сервер, Интернет, кодер, дискета, хакер*
2. termíny, jejichž užívání si vynutila počítačová realita a které si ponechaly žertovný ironizující charakter – *блювануть* (pošta v programu Blue Wave), *батон* (knoflík, tlačítko), *Аська* (program ICQ)
3. žertovné žargonismy vzniklé v důsledku jazykové hry, pro pobavení – *Голый дед* (GoldEd – redaktor nejpopulárnějších stránek), *думать* (z DOOM – název počítačové hry), *псих* (PC).

Nositeli počítačového žargonu byli zpočátku hlavně programátoři a obecně lidé zabývající se profesně počítači. Patřila sem hovorová odborná terminologie i metaforická pojmenování. Setkáme se tu se žargonismy odrážejícími obhrouble familiární, jindy humorný vztah k předmětu řeči, s přejatými slovy i slovy, která nemají synonyma ve spisovném jazyce, protože vznikla v oblasti internetu. Typické je citové zabarvení slov. Zároveň s tím, jak internet používá čím dál víc lidí z nejrůznějších profesních i sociálních skupin, rozvíjí se velmi dynamicky počítačový žargon. Většina výrazů je ruskojazyčná, autentická a nesrozumitelná lidem z jiného jazykového prostředí. Protože většina jeho uživatelů je poměrně mladá, je i jazyk uživatelů internetu dynamický, ochotný k překračování gramatických norem a hravý. Z tohoto důvodu se stále výrazněji stává součástí slangu mládeže. Můžeme mluvit o věkovém stylu (Jandová 2006: 29) skupiny lidí, kde

právě věk určuje i způsob komunikace (*být cool*), výběr slov i neverbálních výrazů spolu s nekonvenčností a odvahou měnit zažité. Se všeobecnou neochotou společnosti stárnout se zároveň neformální slovník internetu promítá i do vyjadřování starších generací. Současně je jakýmsi zhuštěným obrazem současného světa. Fenomény jako rychlost, individualismus, svoboda, tvořivost, překotnost vývoje, to vše zasáhlo i jazykovou podobu virtuálního světa.

1.2.2.2 Funkční styly na internetu

1. Styl odborný (styl vědecký, odborněpraktický styl, odborněpopularizační)

Širokou oblast textů na internetu tvoří naučně vzdělávací texty. Patří sem vědecká a metodická pojednání, odborné články, diskuze ve vědeckých a vzdělávacích diskuzních klubech, reakce z odborných a konzultačních kruhů, které jsou určeny pro laiky i pro specialisty v daných oborech (odpovědi odborníků na dotazy kolegů i laiků, žádosti úřadům o různé údaje, internetové semináře, konference online, psychologické testy, interaktivní prezentace, slovníky, sborníky atd.

Oba styly si zachovaly své charakteristické rysy, ke kterým patří například používání ustálených jazykových prostředků i celých formulací. Sdělované informace musí být totiž snadno zpracovatelné a přehledné a k tomuto účelu se používají stejná schémata jako v běžném písemném styku. To platí zejména pro praktický odborný styl. I tady se ale do jisté míry projevuje vliv chování na internetu – demokratizace jazyka, větší volnost při volbě jazykových prostředků atd. Se slangovými výrazy se můžeme setkat i v psaných textech odborných, pokud chce jimi autor naznačit sepětí s příslušným profesním prostředím, užívajícím v běžné konverzaci daného slangu. (*kolektiv autorů* MU Brno 1995: 731)

Zvláštní žánr odborného stylu představuje internetová reklama, a to komerční, politická, sociální. Tady se také projevuje největší svoboda ve výběru jazykových prostředků a dynamika vývoje.

Vědecký styl se podobně snaží o přesnost a jednoznačnost užíváním vědeckých termínů a promyšlenou větnou stavbou. Cílem vědeckého stylu je definovat určitý zkoumaný jev, a to co neúplněji a nejvýstižněji. Je jasné, že bez toho by složité vědecké problémy zůstaly nesrozumitelné, jejich výklad nejednoznačný či mylně

interpretovaný. Platí, že pro většinu neoborníků zůstávají texty psané ve vědeckém stylu nepřístupné. I na internetu se proto často setkáváme s popularizačními tendencemi, tedy se zpřístupňováním vědeckých pojednání laické veřejnosti. Stati pak neobsahují příliš speciální termíny a snaží se daná témata oživit různým způsobem (zajímavé příklady, přitažlivé titulky, souvislosti). Často jde o prosté přepsání vědeckých textů na internet.

2. Publicistický styl (zpravodajský, úvahový, interviewový, přesvědčovací) – jde o styl novin, časopisů a dalších médií, která se věnují společenským tématům a o styl řečnických projevů. Tento styl je určen široké veřejnosti, snaží se čtenáře informovat, poučit, ale také získat pro určité názory nebo cíle. pro větší působivost se používají zajímavé titulky, obrazná vyjádření a citově zbarvená slova. plní tři funkce – informační, vlivovou, estetickou. Během posledních 10 - 15 let prošel publicistický styl velkými změnami. Zmizel patos a oficiálnost typické pro publicistiku socialistické společnosti a začátek devadesátých let. Namísto přísně spisovného jazyka a ideologických pojmů se objevila hovorová ruština a obrazná vyjádření. Publicistický styl na internetu představuje zvláštní typ komunikace, kdy je sdělení adresováno neznámému, ale určitému okruhu čtenářů s možností okamžité reakce. Projevuje se v něm demokratizace jazyka, hovorovost, stručnost, snaha upoutat čtenáře v nepřehledném množství textů. Tu autoři realizují pomocí řečnických otázek, šokujících titulků i výběrem témat. Články jsou často doplňovány fotografiemi, videem, ikonkami. Počítá i s tím, že čtenáři přečtou pouze nadpis nebo první řádky, proto maximum důležitých sdělení najdeme právě tady.

3. Umělecký styl se užívá ve slovesných uměleckých žánrech. Jako základ většinou slouží spisovný jazyk, ale pro věrnější zobrazení určitého sociálního prostředí a doby také jiné útvary národního jazyka – nářečí, archaický jazyk, slang, hovorová řeč atd. Základní funkcí uměleckého stylu je estetický vliv na čtenáře. Umělecká literatura na internetu je na rozdíl od tištěné literatury více pragmatická, agresivnější, odvážnější v jazykových prostředcích i v námětech, sevřenější. Existují weby s humoristickou literaturou, s erotickými tématy, erotické chaty, animace. Umělecká literatura na internetu je natolik široká, že se ujal pojem „*seteratura*“, který spojuje všechny starší tradiční i nové žánry literatury na síti. Objevují se mystifikace, co se týče totožnosti autora, dílo jednoho člověka může být ve skutečnosti

dílem kolektivu, počítá se s interaktivními vstupy do některých děl atd.

4. **Konverzační styl** (kolokviální) je pro internet typický ve spojení s webkamerou a online zvukovým přenosem. Uplatňuje se jak veřejný konverzační styl, tak soukromý. U veřejného je dodržována norma spisovného jazyka, u soukromého se projevuje velká tolerance k výběru jazykových prostředků a setkáváme se v ní s četnými odchylkami od spisovné normy.

5. **Epistolární styl** (korespondenční) – platí pro něj podobná charakteristika jako pro konverzační styl. Dělí se také na veřejný a soukromý.

6. **Styl právně-administrativní** (úřední) – užívá se při oficiálním styku mezi jednotlivými institucemi nebo institucí a občanem. Jazykové prostředky jsou vázány spisovností a dalšími normami typickými pro úřední komunikaci.

1.2.2.3 Žánry na internetu (Трофимова, Г.Н. 2004 : 138)

Na internetu se setkáváme s množstvím žánrů jako beseda, diskuze, dopis, deník (blog), poznámka, návrh, prosba, historie, vyznání atd.

1. žánr neformální besedy - nejčastěji je realizován formou elektronických dopisů, přičemž komunikace bývá informativní, bez hlubšího smyslu
2. debata - výměna názorů s cílem přijmout řešení, dobrat se pravdy, přesvědčit o ní druhé. Jde o nejčastější žánr v internetových fórech
3. historie - jde o popis událostí, které již proběhly s uvedením zdroje. Využívá se v internetových fórech i v neformální komunikaci. Tento žánr často využívá internetová reklama. Používá se hovorová větná stavba – útržkovitost sdělení, využívá se asociace, eliptická konstrukce, řečnické otázky, expresivita, spontánnost, množství konkrétních výrazů a úvodních slov, která ukazují na připravenost mluvčího a kontrolu nad stylem vyjádření.
4. dopis a vzkaz - tradiční žánry, které na internetu získávají novou podobu. Pro dopis jsou typické upřímnost a souhlas či vyjádření sympatie k adresátovi, charakteristické jsou i závazné obraty v úvodu a při loučení, na internetu často standardizované. Vzkaz (krátká

zpráva) je nejbliže k ústní oblasti, kdy namísto rozvinutého sdělení použije krátké sdělení o jednom, dvou slovech. Důležitý je stupeň porozumění mezi komunikanty a také aktuálnost informace, protože se používá náznak, svobodný výběr slov a dalších komunikačních prostředků. Používá se zejména v chatech, ale také v oblasti reklamních spamů.

5. deníky - jde o adresované texty psané hovorovým jazykem, často internetové noviny nebo časopisy. Styl deníků bývá výstižný, myšlenky jsou přesně formulované, nechybí řečnické otázky, autorská řeč a úvodní slova. Tento „rozhovor“ je zpovědí o sobě v čase, proud vědomí s asociativními poznámkami a je oblíbeným žánrem síťové publicistiky. Deník na internetu se nazývá blog (slovo vzniklo z pojmu weblog - veřejný deník nebo časopis uživatele internetu). Že jde o originální počítačový žánr, je jasné už z toho, že deník byl vždy dílem intimním, nikoliv určeným pro veřejné sdílení. Blog je nejen pročitán, ale také posuzován, mnohdy velmi kriticky. Některé z blogů se staly natolik oblíbenými, že následně vyšly knižně a jejich čtenáři netrpělivě čekají na další pokračování. Jde o autory, kteří se strefili do aktuálních problémů své doby, kteří dokázali své osobní myšlenky, postřehy a názory podat tak, že se v nich nacházejí i ostatní čtenáři. Samozřejmě jde i o literární úroveň těchto zápisků. Jako příklad bych uvedl známý „Deník Ostravaka“, který vtipně glosuje každodennost našeho života ve všech jeho projevech nebo i u nás vydaný blog rijádské autorky, teprve jedenadvacetileté, „Děvčata z Rijádu“.

Ruské blogy nepostrádají sklon k dušezpytným monologům a intenzívně se na runetu rozvíjejí.

6. text - titul, téma, klíčové slovo, prezentace – stručné žánry, které mají za úkol zaujmout, napovědět, krátce informovat

7. novinové texty – texty masmédií v síti

8. vědecké publikace - odborné texty určené převážně úzkému okruhu specialistů daného oboru

9. literárně umělecký text - umělecké texty tradiční i nové (blogy)

10. obchodní dokumenty - odborné texty pro odborníky i širokou veřejnost

11. dialogy týkající se všedního života - žánr zahrnující běžnou komunikaci mezi lidmi na internetu

Texty na internetu se dále rozdělují na zábavné, poznávací, úřední, příkazující a reprezentativní. Co se týče rozvinutosti sdělení, setkáme se tu s minimalistickými sděleními typu klíčových slov až po rozvětvenou hyperstrukturu.

Na internetu se vyskytují jak připravené vědecké a publicistické stati, obchodní dokumenty, tak i spontánní nepřipravené rozhovory, např. chaty nebo ICQ.

Text na internetu je polytextem, protože jeho součástmi mohou být reklamy, ilustrace, zvukový doprovod.

1.2.2.4 Další dělení textů na internetu

Dále texty můžeme dělit na:

- a) tradiční texty k publikování na síti
- b) texty pro umístění na síti tvořené tak, aby plně vyhovovaly tomuto umístění- mediální sdělení, prezentace
- c) texty vznikající přímo na síti - komunikace, web-dialogy, web-polylogy
- d) texty tvořené klíčovými slovy a názvy témat komunikace

Všechny žánry na síti lze charakterizovat buď jako texty určené přímo pro síť (chaty, diskuzní fóra) nebo texty přemístěné z tradičních jazykových prostředí na síť (vědeckotechnické stati, novinové články atd.)

Na základě těchto faktů lze mluvit o tom, že i v internetovém prostředí se zachovaly situace tradiční lidské komunikace, dále, že se tu rozvinuly i specificky síťové žánry využívající možnosti nového média a nakonec, že obojí se navzájem ovlivňuje a výsledky tohoto vlivu jsou patrné jak ve spisovném jazyce a tradičních žánrech, tak v žánrech na internetu.

1.3 Rysy počítačového slangu

Jestliže ostatní slangy nepředstavují konkurenci pro spisovný jazyk, počítačový slang je v mnohém, zejména u mladé generace, jeho silným soupeřem. Přispívají k tomu **následující rysy**:

1. Dominuje ***písemná podoba*** počítačového slangu. To vnáší do jazyka určitou stabilitu jeho výrazů a možnost důkladně studovat fakta a jazykové jevy.
2. Druhým důležitým znakem je tendence k ***polyfunkčnosti*** jeho lexikálních jednotek. Každá taková jednotka slouží jednak své slangové funkci a zároveň je i profesním výrazem.
3. Některé výrazy jsou přijímány jako neologismy a ne slangové výrazy, protože spisovný jazyk nemá synonyma pro odpovídající realie. příklad 1: sloveso *зависнуть / зависать* ve smyslu přestat reagovat, pracovat, zadržnout se...přešla do běžného slovníku různých profesí. Slovo *хакнутый* – pomačkaný, otlučený (Mečkovskaja 2009 : 4)

1.4 Funkce počítačového slangu (Mečkovskaja 1996: 14–27, Russkij jazyk 1979: 385-386; Jakobson 1975)

1. Komunikativní funkce – jedna z nejdůležitějších funkcí počítačového slangu. Nový počítačový výraz musí být výstižný, stručný a zároveň významem jednoznačný v dané oblasti komunikace. toho se docílí jak slovo tvornými postupy (derivace, kompozice apod.), tak neslovo tvornými (sémanticky tvořená a přejatá pojmenování). Například slovníky věnované počítačovému jazyku jsou koncipované tak, aby jim rozuměli nejen profesionálové, ale také ostatní „nezasvěcení“. (Zykov, 1996). Jednou z variant komunikativní funkce je šifrování informací ve snaze udělat z počítačového jazyka záležitost pro zasvěcené. To je ostatně jev známý z jiných žargonů – například z jazyka podomních obchodníků, zlodějíčků, ale také z mládežnického slangu (hippies, v současnosti třeba rappeři atd.).

Co se týče počítačového slangu, je tento jev poněkud složitější.

Samozřejmě, že pro lidi, kteří se neorientují ve světě počítačů, jsou slangové texty záhadné a nesrozumitelné, v tomto smyslu můžeme mluvit o jakémsi utajení, šifrách apod. Těžko lze ale tvrdit, že vznikal kvůli této funkci. Ta je mnohem pravděpodobněji výsledkem kreativity, smyslu pro humor, inteligence i snahy hrát si a polidštit umělý digitální svět. To, že ve slangu najdeme poněkud opovržlivá pojmenování „nezasvěcených“ (*ламер, чайник*) neznamená, že by nebyl otevřený pro všechny, naopak. Ostatně, o tom svědčí i velké množství slovníků s objasněním jednotlivých výrazů. Tato otevřenost napomáhá jeho šíření i sbližování a prolínání se spisovným jazykem. Úroveň ovládnutí slangu, přičemž stačí i několik slov na začátku komunikace, zároveň informuje o „našich“ a „cizích“, napovídá něco o poučenosti, znalosti této sféry a určuje tak i další směr komunikace.

2. Poznávací funkce – je velmi široká. Je předpokladem pro pochopení a osvojení si virtuální reality vytvořené samotnými počítači. Příkladem tu mohou být slova sloužící zároveň jako slangové výrazy i výrazy profesní. Jde o výrazy jako *вирус, дисплей, файл, принтер*.

3. Estetická funkce – tato funkce označuje formální podobou zejména uměleckých textů. Je dokonce možné mluvit o uměleckém směru internetové literatury, která se nachází v „elektronických knihovnách“.

příklad 2: *клава* – klaviatura, *секре -утк-а* (z prostitutka) namísto *секретарша, дисплөй* namísto displej (*плюнуть* – plivnout) oba výrazy jsou příkladem poněkud šokujících, urážlivých označení ve slangu. Pracuje se se záměnami kořenů slov a přípon, používají se také zdvojnásobení, polidštění počítačů, zdvojování slov, zejména citoslovcí, pro větší expresivní účinek. Např. *Банг! Банг!* Velká písmena jako důrazné sdělení atd.

S touto funkcí, konkrétně s její emočně expresivní stránkou úzce souvisí téměř nepřetržitý tok ironických nebo humorných elementů v počítačovém slangu. Humor sám se tak stává důležitým atributem tohoto jazyka. Můžeme říci, že životnost nového počítačového výrazu je daná nejen jeho výstižností a praktickými možnostmi užívání, ale také jeho humornou či ironickou charakteristikou, přičemž tento příznak musí být natolik srozumitelný, aby byl přijat jeho uživateli a mohl se spontánně šířit.

4. Magická funkce - není dostatečně ověřená i když prvky jakéhosi „osvíceného mysticismu“, tj. vnímání počítače jako zázraku přiznává nejméně IT specialista. Za takový příklad mohou sloužit prosby ke svatému Konnektiji (z angl. connect), ke kterému se napůl vážně, napůl ironicky obracejí uživatelé počítačů při provozních problémech (Vinogradova, 2001).

5. Fatická funkce – komunikace bez vytýčení cíle – „klábosení o ničem“, např. komunikace na Facebooku se často odehrává na úrovni naprosto banálního sdělování. Důležité je zřejmě pozadí hovoru, pocit opory druhého, obrana proti osamělosti, „vata“ v nudném zaměstnání, kdy mluvčí sice disponuje omezeným časem, ale nemůže se soustředit na smysluplnou obsahově hlubší komunikaci. Na internetu jde o jednu z nejdůležitějších funkcí, zejména v oblasti počítačového slangu. Jestliže ve spisovném jazyce jde zejména o tzv. "small talks" bez dalšího cíle, tedy bez podtextu, v internetové komunikaci jde skutečně o navazování kontaktů. Podstatou je poznat a získat partnera pro další hovor bez zavazujících vážných témat. Pokud jsou komunikanti na přibližně stejné úrovni odbornosti, jde o symetrickou situaci a fatická funkce tu slouží právě k poznání této úrovně. V asymetrické řečové situaci, kdy jeden z účastníků není na stejné odborné úrovni, se neznalost slangu může stát signálem nedůvěryhodnosti komunikanta a překážkou v komunikaci. Znalost či neznalost slangu pak také rozhoduje o hierarchii uvnitř komunity. Nejuznávanějším členem takové subkultury se stává jedinec s nejhlubšími znalostmi, přičemž ten, kdo stojí v dané hierarchii nejnižší, může svobodně postupovat nahoru. Fatická funkce se realizuje nejen v rámci národního jazyka, ale také v mezijazykových kontaktech. To je dáno jednak písemným stykem a také oddělením účastníků komunikace časovým a prostorovým. Na rozdíl od běžné komunikace mimo internet tu setkávání komunikantů probíhá plně v závislosti na chtění či nechtění účastníků.

6. Expresivní (emotivní) funkce - odráží vztah účastníka komunikace ke sdělením a k ostatním komunikantům, zejména se jedná o neformální kontakty (nejrůznější formy výrazů verbálních i neverbálních – emotikony, velká písmena, opakování hlásek, vykřičníky, zdvořiliny, vulgarismy...)

7. Apelativní (direktivní) funkce – úsilí o vyvolání reakce, o odpověď

za použití naléhavých verbálních i neverbálních prostředků

1.5 Způsoby tvoření slov v ruském a českém počítačovém slangu podle (Černá, M., 2004)

Postupy transformační

Jde o tři základní postupy, které můžeme dále členit a také další méně časté postupy.

Odvozování (derivace) je velmi častý slovotvorný postup. Nové výrazy se tvoří odvozováním za pomoci sufixů, prefixů, obou afixů současně.

bútnout – bootování, *бyтyть* – boot, *бyтyякa* – bootovací disketa

Skládání (kompozice) - tvoření slov skládáním ze dvou či více základových slov

Jde o méně častý způsob. Cílem je nahradit víceslovné pojmenování jednoslovným výrazem – univerbizace

mikrošrot – Microsoft, *быстрoyx* - program Fast Echo

Další způsoby tvoření

Zkracování (abreviace). V počítačovém slangu jsou iniciálové zkratky velmi časté. Ve většině případů pocházejí z angličtiny, ale setkáváme se i s původními výrazy. Některé z nich se používají při běžné komunikaci na internetu, další pouze v počítačovém slangu.

Iniciálové zkratky vznikají jednak z názvů zařízení, firem i výrobků počítačového průmyslu, jednak z počátečních písmen často používaných frází. Dalším typem zkratk jsou výrazy vznikající z několika písmen jednoho slova. Spíše výjimečné jsou skupinové zkratky.

Iniciálové zkratky: JPP (jedna paní povídala), *ИМХО* - In My Humble Opinion, podle mého skromného mínění

Zkratky vzniklé z několika písmen jednoho slova: *dtb* (databáze), *npz* - program

Zkratková slova: *MISIE* (Microsoft Internet Explorer), *убээмкa* - IBM

Mechanické zkracování:

Mechanické zkracování je celkem časté. Cílem je kratší a zvukově zjednodušené vyjádření. Proto se tu setkáváme s menším počtem slabik, se zjednodušením souhláskových skupin a s úpravou hlásek. *скид* – *скидання* - restart prog (program)

Překrucování

Je podobné mechanickému zkracování. I tady dochází ke změnám podoby slova. Motivem může být snaha zvukově slovo zvýraznit, odlišit od spisovné podoby, možnost dvojího smyslu, jazyková hra. Interfernet, *момед* - modem

Zvláštním případem jsou expresivní homonyma. Tyto výrazy dostávají nový význam na základě překroucení původního významu často na základě vnější podobnosti či zvukové podobnosti. *lata*, *ламер*

Využívá se také analogie s původním slovem.

Pojmenování víceslovná (sdružená, frazeologismy)

Se slangovými frazeologismy se setkáváme vcelku zřídka, protože protiřečí se současnou univerbizací - banana problem, trojský kůň, *Ломиться в сеть* – dostat se na síť

Postupy transpoziční

Metaforické přenášení

Jde o velmi častý pojmenovací postup, jehož cílem je vyjádřit novou realitu, u níž si mluvčí uvědomuje podobnost se skutečností jinou. Zároveň nový výraz splňuje i požadavek názornosti a expresivity. Při metaforizaci dochází nejen k posunu věcného významu názvu, ale také k posunu expresivnosti vyjádření. Jestliže tvoření slov derivací má svá omezení daná množstvím slovo tvorných afixů, metaforizace má větší možnosti – přirovnávání, charakterizování, zvýraznění typických rysů pojmenovávané skutečnosti. Metaforická pojmenování jsou názorná, jednoznačná a výrazná. Vznikají zejména tam, kde chybí odborný název nebo není dosti výstižný.

Nejčastější výchozí příznaky umožňující přenesení významu slova:

- podobnost celkového vzhledu nebo tvaru
- přítomnost konkrétního důležitého znaku
- stejné nebo nápadné zbarvení
- vlastnost vyplývající z podobné činnosti

- podobnost nebo vztah dějů vyjádřených slovesem
- *ocásek* - kabel myši, *блины* – CD nosiče

Metonymické přenášení

Jde o přenášení významu slov na základě vnitřní souvislosti daných slov.

luca – databanka Fox Pro, *železo* - hardware

Přejímání slov z cizích jazyků

Přejímání, podobně jako kalkování je velmi časté. Zdrojem přejatých slov je téměř vždy anglický jazyk. Kalky se uplatňují hlavně v názvech firem nebo produktů. Přejaté názvy se mohou dále transformovat - byte/ bit/ Motivy k přejímání slov:

- nedostatečná slovní zásoba v rychle se rozvíjející počítačové oblasti
- zachování speciálních pojmenování
- snaha o zjednodušení pojmenování nebo nahrazení názvu příliš dlouhého a nevýrazného
- snaha o expresivní vyjádření

login - log in, *пароль* – heslo

Na rozdíl od ostatních evropských jazyků se ruština musí vyrovnávat nejen s jiným lexikálním a gramatickým systémem, ale také s odlišnou grafikou (azbuka). To jednak vyvolává určité těžkosti, na druhé straně je rozvoj slangu zajímavější a různorodější. Čím větší jsou totiž rozdíly mezi jazyky, tím překvapivější mohou být paradoxy vzniklé vzájemným ovlivňováním jazykových systémů. I když se ruský počítačový slang rozvíjí na základě anglického, ponejvíce hackerského jazyka, nechybí v něm národní osobitost. <http://www.phil.nnov.ru/computer>. Ruský jazykový systém přijímá a přizpůsobuje si velké množství anglických pojmů nebo naopak využívá jeho jinakost. Ruští uživatelé slangu experimentují s jazykem tak, aby výsledkem byly lexémy obsahově výstižné a zároveň vyhovovaly i grafické podobě (latinka – azbuka).

Často se jedná o rozšiřování hranic mluvnice. Heslem všech hackerů je: „Jakékoliv sloveso se může stát podstatným jménem a naopak: Jakékoliv podstatné jméno se může stát slovesem.“ A nejde o neznalost gramatiky, ale o záměr. Hackeři mluví o „principu gramatické kreativity“. Ta chce pobavit, šokovat, udělat dojem a někdy také zakrýt „cizím“ smysl slova.

1.6 Klasifikace počítačových slengizmů podle lexikálně - sémantických rolí

Lexikální nebo lexikálně – sémantická rovina jazyka se zabývá rozsahem aktivní a pasivní slovní zásoby, chápáním významu slov a přenesenými slovními významy, jako např. metafory, pořekadla, přísloví apod. (Peutelschmiedová, 2005).

V oblasti počítačového slangu můžeme jednotlivé výrazy rozdělit do několika významově specifických skupin. Při kompletaci glosářů jsem vyčlenil tyto skupiny :

- A) Hardware, předměty spjaté s počítačem a jejich obchodní názvy a značky
- B) Programy
- C) Osoby
- D) Děje a činnosti
- E) Internet a komunikace
- F) Jednotky velikosti
- G) Soubory
- H) Problémy a situace - skupina zahrnuje výrazy týkající se problémů s počítačem, či práce na něm. Tyto situace často představují emocionální a psychické vypětí uživatelů, což podněcuje tvořivost a expresivitu slengových výrazů.

2. Závěr teoretické části

V teoretické části jsem se zabýval internetem jako novým jazykovým prostředím, kde je kladen velký důraz na komunikaci, expresivnost a dialog. V úvodu jsem popsal vývoj internetu v Rusku a České republice. Dále jsem se věnoval rozdělení jazyka internetu na spisovný jazyk, žargon, slang. Definoval jsem také funkce jazyka, žánry a styly na internetu. V závěru teoretické části jsem klasifikoval způsoby tvoření ruského a českého počítačového slangu a jeho rozdělení do skupin podle lexikálně-sémantických rolí.

3. Praktická část

3.1 Způsoby tvoření slov počítačového slangu v ruštině a češtině

Praktická část popisuje obšírněji způsoby tvoření výrazů počítačového slangu v obou jazycích. Použil jsem klasifikaci tvoření podle Černé. Dále praktická část obsahuje rozdělení slengizmů podle lexikálně-sémantických rolí.

3.1. 1. Postupy transformační

Jde o tři základní postupy, které můžeme dále členit a také další méně časté postupy.

3.1.1.1. odvozování (derivace) je velmi častý slovotvorný postup. Nové výrazy se tvoří odvozováním za pomoci sufixů, prefixů, obou afixů současně.

Tvoření pomocí sufixů:

Podstatná jména

Tvoření od podstatných jmen:

Č - *bootovačka* - boot

síťovník - síť

myšák - myš

sajta - webová stránka

zvukačka - zvuková karta

cédo, cédko, cédéčko - CD

gamesa - game

R - *бутявка* - boot - zaváděcí disketa

струйник - inkoustová tiskárna

материнка - základní deska

пентяшка - procesor Pentium

алкоголик - programátor v programu Alcohol

астматик - programátor v Microsoft Macro Assembler

градусник - procentuální zobrazení dokončení činnosti

дельфинист - programátor v Borland Delphi

крэкер - člověk překonávající licenční zabezpečení programů

геймер - гейм

ламер - lame

писишка, писюк, пися - ПЦ

фидошник – Фидо

чайник -чай

мейлер - мейл

аська - ICQ

червяк - червь

Tvoření od přídavných jmen:

Č - *základovka* – základní

zdrojáč – zdrojový

síťovka – síťový

grafárna - grafická (karta)

R - *ширинка* - широкий

Tvoření od sloves:

Č - *fixista* - fixovat

vysávátko - vysávat

pařba - pařit

palírna - vypalovací mechanika

pařan - hráč, palírna

vypalování - pálit

R - *висюк* - висеть

висельник - висеть

вертушка - вертеть

бегучка - бегать

кликуха - кликать, кликнуть

качалка - качать

джобать - джоб

леталка - летать,

Пřídavná jména

Tvoření od podstatných jmen:

Č - *netový* - net

síťový - síť

nadřádkový - řádek,

R - *рунетовский* - рунет

графичный - графика

железный - железо

сексепильный - сексепиль

Slovesa

Tvoření od podstatných jmen:

Č - *myšovat* - myš

testnout - test

guglovat - gul

printit - tisknout

heknout, haknout - hack

R - *квакать* - квак počítačová hra Quake

стеклить - стекла - MS Windows

хачить, хакать - хак, hackovat

блинковать - angl.blink,blikat

джобать - джоб - работать

чатить - чат

Региться - zaregistrovat se na webu

Рарить - archivovat v programu RAR

Функциклировать - расоват, гуглить - гугл, зипить, зиповать - ZIP, zip,

Tvoření pomocí prefixů:

Podstatná jména

Tvoření od sloves:

Č - *vymazání* - mazat

vyguglení - googlovat, guglovat

zásek - zaseknout

zákys - zakysnout

R - *дисплюй* - плють

Slovesa

Tvoření od sloves:

Č - *vyčistit* - čistit

vymazat - mazat

vysmahnout - vypálit CD

zasurfovat - surfovat

vuprintit - printit

naloudit - loudit

R - *сбросить* - бросить

вырубить - рубить

взорвать - рвать, слить - лить

погамить - гамить

прикрутить - крутить

расквакаться - квак, ребутнуть - бутнуть

застеклить - стеклить

утоптать - топтать

убить - бить

Tvoření pomocí obou afixů současně:

Podstatná jména

Tvoření od podstatných jmen:

подмышка - podložka pod myš

подоконник - program pracující pod Windows

напильник - čistící program počítače

наколенник - колено

Tvoření od sloves:

Č - *vymazání* - vymazat

vyčištění - vyčistit

R - *вырубка* - вырубить

сброс - сбросить

взрыв - взорвать

приколист, прикольность - приколоть,

Přídavná jména

Tvoření od podstatných jmen:

Č - *надрядkový* - řádek, nad řádkem

imejlový - mejl, mail

R - *нарядковый* - horní lišta

Tvoření od sloves:

Č - *e-learningový* - learn

vysmahnutý - vysmahnout

R - *начепатанный* - начепатать

задумчивый - думать,

Slovesa

Tvoření od přídavných jmen:

Č - *zmodrat* - modrý

R - nenalezeno

3.1.1.2. Skládání (kompozice) - tvoření slov skládáním ze dvou či více základových slov

Č - *gestbuk* (guestbook), internet, *demoscéna*, *kyberpolda*, *kybersquatter*, *linuxvir*,
raměťožrout

R - *гестбук*, *числогрыз* - počítač, *технокрыса* - autor virů, *блохолов* - IT specialista
odhalující chyby v programech, *крысовод* - kabel od myši

Jde o méně častý způsob. Cílem je nahradit víceslovné pojmenování jednoslovným výrazem

- univerbizace

3.1.1.3 Další způsoby tvoření

Zkracování (abreviace) - vznikají iniciálové zkratky nebo zkratková slova - *www, http, AFAIK* (as far as I know). V počítačovém slangu jsou iniciálové zkratky velmi časté. Ve většině případů pocházejí z angličtiny, ale setkáváme se i s původními výrazy. Některé z nich se používají při běžné komunikaci na internetu, další pouze v počítačovém slangu. Iniciálové zkratky vznikají jednak z názvů zařízení, firem i výrobků počítačového průmyslu, jednak z počátečních písmen často používaných frází. Dalším typem zkratek jsou výrazy vznikající z několika písmen jednoho slova. Spíše výjimečné jsou skupinové zkratky.

Iniciálové zkratky:

Č - *www, http, CPU* (Central Processing Unit), *PC, btw*

R - *ПК, www, PC, IBM, btw,*

Zkratky vzniklé z několika písmen jednoho slova:

Č - *klv* – klávesa

mdm – modem

prg - program

R - *клев* – клавиша

прг – программа

мдм - модем

Zkratková slova:

Č - *AFAIK*

R - *ЧАВО, ГАГ, ИМХО*

Mechanické zkracování:

Č - *virtuál, soft, komp, klikoš, aplikačka, fleška*

R - *ромка, рабима, док* - документ, *комп* - компьютер, *клава* - клавиша, *моник* - монитор, *прога* - программа, *рега* - регистрация, *проц* - процессор,

Mechanické zkracování je celkem časté. Cílem je kratší a zvukově zjednodušené vyjádření. Proto se tu setkáváme s menším počtem slabik, se zjednodušením souhláskových skupin a s úpravou hlásek. *скид- скидання*- restart

Překrucování

Je podobné mechanickému zkracování. I tady dochází ke změnám podoby slova. Motivem může být snaha zvukově slovo zvýraznit, odlišit od spisovné podoby, možnost dvojího

smyslu, jazyková hra.

Č - *interfernet, kompatidebilní, počítač*

R - *передаль, програзм, русь 'инфицировать, сервер, функциклировать,*

Zvláštním případem jsou expresivní homonyma. Tyto výrazy dostávají nový význam na základě překroucení původního významu často na základě vnější podobnosti či zvukové podobnosti.

Č - *hákovat, emil, lama, máma,*

R - *лама, квакать, мама, халва, Аська, шаровары,*

Využívá se také analogie s původním slovem.

Č - CD-ROMka - *cikánka, virus - bacil*

R - *гнилой* - pomalý, *жук* - virus, *зоопарк* – zavirovaný počítač, *думать* – hrát hru DOOM,
Překrucování názvů firem a produktů

Č - *Mrkwosoft, Mrkvošrot* (Microsoft), *Oppice 2000* (Microsoft Office 2000), *wokenice* (Microsoft Windows)

R - *Быстроух* - , *мейло* - mail, *Мелкософт* – Microsoft, *фривара* - , *юзверь* - uživatel
Pojmenování víceslovná (sdružená, frazeologismy)

Se slangovými frazeologismy se setkáváme vcelku zřídka, protože protiřečí se současnou univerbizací

Č - *surfovat na netu, být on line, modrá smrt, opičí trojmat* (současné stisknutí kláves ctrl+alt+del)

R - *набить текст, питало пережрало, плюхнуть кейку*

3.1.2 Postupy transpoziční

3.1.2.1 metaforické přenášení

Jde o velmi častý pojmenovací postup, jehož cílem je vyjádřit novou realitu, u níž si mluvčí uvědomuje podobnost se skutečností jinou. Zároveň nový výraz splňuje i požadavek názornosti a expresivity. Při metaforizaci dochází nejen k posunu věcného významu názvu, ale také k posunu expresivnosti vyjádření. Jestliže tvoření slov derivací má svá omezení daná množstvím slovtvorných afixů, metaforizace má větší možnosti - přirovnávání, charakterizování, zvýraznění typických rysů pojmenovávané skutečnosti. Metaforická

pojmenování jsou názorná, jednoznačná a výrazná. Vznikají zejména tam, kde chybí odborný název nebo není dosti výstižný.

Nejčastější výchozí příznaky umožňující přenesení významu slova:

- podobnost celkového vzhledu nebo tvaru
- přítomnost konkrétního důležitého znaku
- stejné nebo nápadné zbarvení
- vlastnost vyplývající z podobné činnosti
- podobnost nebo vztah dějů vyjádřených slovesem

Č - *ocásek* - kabel myši

piáno - klávesnice

zmrzlina - zamrznutí (software přestal pracovat)

rhybář - zloděj (lovec) citlivých dat

flamer - chvástal

samuraj - ničitel počítačů

trojan - škodlivý program

R - *веревка* - kabel

шланг - kabel

доктор - program obnovující ztracené složky

блин - kompaktdisk

червяк, глист - počítačový virus

башина - počítačová skříň

глаз - monitor

зерно - pixel

3.1.2.2. Metonymické přenášení

Jde o přenášení významu slov na základě vnitřní souvislosti daných slov.

Č - *Bill* - (firma Microsoft)

vrtule - větrák, *železo* - hardware

R - *мозг* - operační paměť

железо - hardware

Авэ Мария – zvuková karta Sound Blaster
аккорд – použití klávesových zkratk Ctrl+Alt+Del.

Zvláštním příkladem metonymie je pojmenování podle zvířete ve značce produktu.

Č - *Liška* - Visual FoxPro, *tučňák* - operační systém Linux

R - *луса* – databanka Fox Pro

3.1.2.3. Přejímání slov z cizích jazyků

Přejímání, podobně jako kalkování je velmi časté. zdrojem přejatých slov je téměř vždy anglický jazyk. Kalky se uplatňují hlavně v názvech firem nebo produktů. Přejaté názvy se mohou dále transformovat - byte/ bit/ Motivy k přejímání slov:

- nedostatečná slovní zásoba v rychle se rozvíjející počítačové oblasti
- zachování speciálních pojmenování
- snaha o zjednodušení pojmenování nebo nahrazení názvu příliš dlouhého a nevýrazného
- snaha o expresivní vyjádření

Č - *error, download, lamer, maus, nick, upgrade*

R - *баг, гугл, инет, клокомеры, коннект, бай* - loučení, *дефиниши* - vysvětlení, tvrzení, definice, *пасворд* - heslo

Kalkování

Č - *jabko* - Apple, *modrozub* - Bluetooth

R - *мать* - základní, mateřská deska, *тряпка* - dečka, podložka pod myš

3.6 Klasifikace počítačových žargonimů podle lexikálně-sémantických rolí

A) Hardware, předměty spjaté s počítačem a jejich obchodní názvy a značky

RJ - *Авэ Мария* - zvuková karta Sound Blaster

видимокарта - videokarta

блины - CD nosiče

танцплощадка - prachovka

Панаслоник - firma Panasonic

Мелкософт - firma Microsoft

алтын - disketová mechanika 3.5“

Бима - počítač IBM

Винт, веник, винч, винчестер - pevný disk, harddisk

Железо - hlavní hardwarové části počítače

крыса - myš

ČJ - *základka* - základní deska

grafárna - grafická karta

vdolek - CD nebo DVD médium

mrkvošrot, mikrošrot, mikrošit – Microsoft

wifka - WIFI

B) Programy

RJ - *аська* - komunikační program ICQ

быстроух - program FastEcho

горелые дрова - grafický program Corel Draw

Экзешник - přípona .exe u programu

виндуза - OS Windows

ČJ - *ofis* - balík kancelářských programů MS Office

gamesa - počítačová hra

вокна - MS Windows

C) Osoby

RJ - *админ* - administrátor

дельфинист - programátor v Borland Delphi

астматик - programátor v Microsoft Macro Assembler

бета-тестер - zkušební uživatel programu

инвалид юзер - tupý uživatel

ČJ - *lata* - neschopný uživatel

ajt'ák - pracovník IT

júzr - uživatel

D) Děj a činnosti

RJ - *гамить* - hrát hry

апгрейditь - vylepšovat, upgradovat

гуглить - vyhledávat na google.com

аккорд - použití klávesových zkratk Ctrl+Alt+Del

дуля - Ctrl+Alt+Del

контро-брык - Ctrl+Break

аржить - používat archivátor ARJ

джобает – pracuje

зипить - archivovat "ZIP"-em

квакать - hrát hru Quake

обутить - vytvořit systémovou disketu

ČJ - *вysmahnout* - vypálit CD

выprintit - vytisknout

mejlnout - poslat e-mail

гуглит, гугловат - hledat ve vyhledávači google

опиčí trojmat - použití kláves Ctrl+Alt+Delete

foldrovat - vytvářet adresáře

E) Internet a komunikace

RJ - *пост* - příspěvek na fóru

чатить - neustále chatovat

гуглить - vyhledávat na google.com

вязаться - spojit se po internetu

инет – internet

яху - vyhledávač Yahoo.com

яша - vyhledávač Yandex.ru

ČJ - *dred* - diskuzní vlákno

mejlnout - poslat e-mail

емайл, емил - E-mail

femail - e-mail od ženy

skajpnout - používat program Skype

sosat - stahovat

surfovat - prohlížet internet

F) Jednotky velikosti

RJ - *гиг, гига* - 1GB

мегас - 1 Mb

ČJ - *giga* - 1GB

G) Soubory

RJ - *авик* - videoformát s koncovkou avi

батничек - soubor s příponou .bat

миды - zvukové soubory

аржеванный – soubor archivovaný softwarem ARJ

база банных - databáze

ČJ - *fajl* - soubor

пéдéефко - dokument ve formátu PDF

жéпéгéчко - obrázek ve formátu .jpg

H) Problémy a situace

RJ - *повиснуть* - zaseknout se

ляп - chyba

армагеддон - pád serveru

брякпойнт – moment přerušení funkce programu

блохи - chyby v programu

грохнутья - pokazit se

гнилой - špatný, např. špatný počítač

еггог, егор - error

зоопарк - zavirovaný počítač

маразм - nedostatečná operační paměť

mycop - poruchy v telefonní síti

ČJ - *zásek, zákys* - zamrznutí počítače, nebo chyba

kleknout - pokazit se

defoltní - chybové, z angl. default

4. Závěr praktické části

V praktické části své práce jsem se věnoval popisu tvoření počítačového žargonu v ruštině a češtině. Výrazy počítačového žargonu vznikají stejnými způsoby jako žargon obecně (Černá).

V obou jazycích můžeme sledovat především derivační postupy - tj. odvozování pomocí sufixů, prefixů a nebo obou afixů zároveň, k čemuž se využívají slova původní (ruská, česká) i anglické (převážně) slovní základy. Další slovtvorné postupy jsou skládání, zkracování, mechanické krácení a překrucování slov. Vyjmenované postupy patří k transpozičním postupům.

Vedle nich vznikají nové výrazy také postupy transformačními. K nim patří metaforizace a metonymie a pojmenování víceslovná (frazologismy) i když ta se nevyskytují často. To zřejmě souvisí se současným trendem ekonomizace jazyka, tedy jeho úspornosti a s rychlostí sdělování informací obecně. Do této druhé skupiny patří také časté přejímání anglických výrazů i kalkování. Typické je stírání rozdílů mezi počítačovým žargonem a běžnou mluvou, rychlý vývoj i neustále přítomná jazyková hravost (смеховое начало (Виноградова, 2006)). V posledních letech sílí zájem o používání českých výrazů namísto anglických.

5. ZÁVĚR

Pro oba jazyky – ruštinu i češtinu - je v současnosti společný překotný vývoj jazyka. Nejrychleji vzniká slovní zásoba, pomaleji pak gramatická stavba jazyka, změny tvarosloví a hláskosloví. Pro rozvoj jazyka v obou zemích jsou také charakteristické:

- a) demokratizace – sblížování spisovného jazyka s živým mluveným a na internetu psaným jazykem
- b) intelektualizace – podoba jazyka se mění v souvislosti s vědeckotechnickým vývojem a s rostoucí složitostí mezilidských vztahů
- c) determinologizace – výrazy přísně odborných oblastí přecházejí do neodborného vyjadřování
- d) integrace – nespisovné výrazy se stávají spisovnými
- e) internacionalizace – oba jazyky přejímají cizí slova nebo základy cizích slov

(Jaroslav Kuchař, 2009)

S každým sebemenším pokrokem ve světě počítačů se pojí i nové slangové výrazy. Zároveň je patrné i rozvolňování hranic mezi slangem a běžně používanou řečí. Tímto způsobem zaniká slangovost mnohých výrazů z počítačové oblasti. Výrazy počítačového slangu vznikají slovotvornými postupy typickými pro slang. V obou jazycích jde o způsoby transformační - derivaci, skládání, zkracování i mechanické krácení a překrucování. Vedle toho se využívají i způsoby transpoziční – metaforizace, metonymie, sousloví a přejímání z cizích jazyků.

Základním zdrojem pro počítačový slang je angličtina. Týká se to zejména přejímání a zkracování. Jestliže se v češtině využívají hlavně původní anglické zkratky, v ruštině se ujaly i vlastní ruské ekvivalenty: ПК – персональный компьютер (Č – PC – původní zkratka), ЭВМ – Электронно-вычислительная машина, КПК – каманный персональный компьютер (Č – PDA – Personal Digital Assistant – původní zkratka). V obou jazycích se tvoří od některých zkratk slangové výrazy typu *céděčko*, *romka* atd.

Charakteristické rysy současných anglicismů jsou aktuálnost, rychlost, výstižnost,

ekonomika jazyka (zkratky) a expresivnost. Důležitým aspektem je i jazyková hravost, která často souvisí s výchozím anglickým výrazem a využívá zvukové i jiné podobnosti.

V ruském počítačovém slangu i obecně používaném jazyce dochází k čím dál širšímu používání latinky. Týká se to jak zkratek, tak typicky počítačových slov jako web, e-mail a další.

Shodnost či podobnost slangových výrazů v češtině i ruštině je dána zejména základním zdrojem počítačového slangu – angličtinou. Rozdíly v obou jazycích jsou pak dané různými jazykovými odlišnostmi (afixy u derivací) i třeba kulturními rozdíly (CD ROM – romka - cikánka).

Díky mnohem početnější počítačové komunitě v Rusku je i ruský počítačový slang ve srovnání s českým mnohem bohatší.

6. RESUME

Темой моей работы является Русский и чешский компьютерный сленг. Эта тема не только актуальна (Интернет стал в последние годы символом новой эры в человеческой коммуникации), но она показывает уровень языковой грамотности современного общества и свидетельствует о процессах развития языка в наше время.

Для своей работы я использовал прежде всего научные статьи и некоторые научные книги. Материалы для практической части я собирал прямо на интернетовых форумах среди их участников. Я тоже пользовался онлайн словарём русского и чешского жаргона.

Цели работы:

1. описать язык Интернета и его способы его образования в русском и чешском языках
2. характеризовать компьютерный сленг и жаргон и определить их функции
3. описать самые частые способы создания слов компьютерного сленга
4. создать короткий словарь компьютерных жаргонизмов с объяснением

Современное общество, Интернет и язык

Изобретение Интернета совсем изменило нашу жизнь. Мечта об информации, их

использовании и соединении стала действительностью. Ясно, что Интернет не только средство коммуникации, а тоже барометр настроений в обществе, Интернет стал каким-то коллективным умом современного общества. Будущее Интернета предлагает много вопросов. Значит Интернет большую свободу для человека или наоборот большую манипуляцию и контроль над его поведением? Что принесет возрастающая зависимость человека на Интернете? Как изменит язык в Интернете язык в общем? И как в общем проявится влияние Интернета на межчеловеческие отношения? Коммуникацию на Интернете изучают лингвисты, психологи, социологи, ей занимаются политики.

Существование Интернета в России по официальным датам начинается регистрацией домены .ru 7-ого апреля 1994. Нужно сказать, что уже во время советской эры существовала домена .su, но она по политическим причинам не могла развиваться.

Интернет сначала использовали компьютерные специалисты и в общем люди занимающиеся проблематикой компьютеров. Их общение осуществлялось посредством кодов, позже английского языка и национальных языков. Тем начинается эра виртуального человека. Свободное расширение Интернета и его постоянно большее использование значит вынужденные или спонтанные языковые изменения. В них отражаются человеческая креативность, интеллигенция, смеховое начало, проблемы отношений между женщинами и мужчинами и в общем симптомы времени - скорость, индивидуализм, гедонизм, открытость общения. Выражения связанные с Интернетом переходят в традиционную коммуникацию. Вместе с языком появляются и невербальные средства коммуникации - видео, картинки, музыка, язык остаётся важнейшей системой коммуникации и информации в Интернете, которая приносит информацию о человеке и его отношениях к обществу.

Язык Интернета

До сих пор не существует единственный термин для языка Интернета. Мы встречаемся с терминами Интернет - язык, язык рунета, Интернет - стиль итд. Частые понятия компьютерный жаргон, сленг, аргю.

Язык Интернета можно разделить на две основных группы:

1. Киберязык - средство обеспечения программ компьютера, он не служит коммуникации среди пользователей Интернета.

2. Язык Интернета - система фонетических, лехикологических и грамматических средств развивающихся под влиянием разных факторов - социальный статус, возраст, языковая грамотность. Он соединяет пользователей Интернета, в нем отражается национальная языковая культура. Язык содержит самое важное из мышления людей данного времени, места и менталитета. Он является средством коммуникации людей разных социальных слоев с разными интересами. Важную функцию здесь имеет специфическая среда Интернета. Язык Интернета - новая область изучений лингвистики. Язык Интернета можно стилистически распределить по следующему:

1. Компьютерный арготизм - к его главным чертам принадлежит непонятность помимо узкую группу специалистов. Арготизмы выходят из компьютерной терминологии, они не являются выражениями криминальной среды (собака, чайник)

2. Компьютерный жаргон - полоткрытая языковая подсистема использованная определённой социальной группой. Она соединена средой информатики с целью отделить её от остальной языковой среды. Жаргонизмы на одной стороне стремятся к тайне, на другой стороне своим расширением эту тайну перекрывают. Некоторые жаргонизмы наднациональные, они независимы от границ государств. Это тнз. универсализмы, среди которых находятся слова и тоже пиктограммы. Жаргон постепенно стаётся конкурентом литературного языка. Часто это заимствованные выражения из английского языка - экзотизмы - например сервер, Интернет, квакер итд.

3. Компьютерный сленг - его сначала использовали специалисты ИТ и люди вокруг них. К ним относятся просторечия, метафорические наименования, жаргонизмы отражающие пренебрежительное или юморное отношения к предметам речи, заимствованные слова и другие. Характерна для них экспрессивность. Большинство выражений русских, аутентичных и непонятных для пользователей из других государств. Потому, что Интернетом владеют главным образом молодые люди, тоже язык Интернета динамический, со склонением к игре и нарушению языковых норм. Этот сленг представляет конкуренцию для литературного

языка по следующим причинам.

1. доминирует графическая форма языка
2. важна тенденция к полифункциональности его лексикальных единиц
3. некоторые выражения приняты в качестве неологизмов - зависнуть - в значении перестать работать, хакнутый - в значении избитый?

Функции компьютерного сленга:

1. Коммуникативная функция - одна из самых важных функций. Она обеспечивает возможность понимания сленговых и других выражений в Интернете. Ей служит большое число словарей компьютерного сленга в сети.
2. Познавательная функция - она очень широкая. С её помощью можно понять и осваивать виртуальную жизнь.
3. Эстетическая функция - она проявляется главным образом в художественной сетевой литературе, занимается формальной стороной текстов.
4. Метаязыковая функция - она хорошо внимательна у сетевых словарей, где часто используют жаргонизм в объяснении другого жаргонизма.
5. Магическая функция - недостаточно подтверждена. Элементы какого-то "просвещенного мистицизма" можно видеть в коммуникации многих ИТ специалистов.
6. Фатическая функция - касается коммуникации самой о себе. Речь идёт о коммуникации без содержания, ни о чём. Целью здесь навязывание контактов между коммуникантами а не информация.
7. Экспрессивная функция - отражает отношение коммуниканта к остальным участникам коммуникации в сети, она проявляется именно в эмоциональных текстах.
8. Апеллятивная функция - она стремится к реакции, к ответам на разные темы при наличии экспрессивных средств языка

Самые частые словообразовательные процессы на русском и чешском языках

- 1 Деривация - речь идёт о суффиксации, префиксации или деривации с помощью окончаний от англоязычных основ (напр. чат-ова-т)
- 2 Сложение - наиболее популярно сложение целых слов (русское и заимствованное) - напр. медиа-художник, киберкультура, Интернет. Встречается тоже гаплогия - напр.

нетикет, веблог. Интересные акронимы. У них используются латинские буквы и числительные, напр. 2U (to you), L8R (later)

3 Аббревиатура - некоторые заимствованные из английского языка остаются без изменений, напр. AFK - away from keyboard (отошёл от клавиатуры), b4 - before (прежде), rehi - hello again (привет снова), BBL - be back later (вернусь позже), другие могут нести функцию значимых слов и они аутентично русские, напр. БЕРЛИН - буду её ревновать, любить и ненавидеть. Дальше появляются слоговые аббревиатуры типа РуЛиНет (от Русский Литературный Интернет) или слоговые телескопические: сетература (от сетевая литература).

4. Использование словосочетаний типа быть онлайн

5. заимствование слов из других языков - оно переплетается со способами 1- 4

На русском языке чаще всего встречаемся с заимствованием англицизмов и их намеренными искажениями, применением к национальному языку и языковой игрой. В отличие от других европейских языков у русского языка другая графическая система. Это значит определённые трудности, но одновременно это значит, что развитие сленга интересно и разнообразно. Появляются эксперименты с языком, расширяются границы грамматики.

Развитие Интернета в Чешской Республике

Впервые появляется Интернет ещё в Чехословакии в 1990 -ом году. Ему предшествовал любительский проект ФидоНет. В 1991-ом году осуществились первые попытки присоединения к Интернету с помощью модема Моторола. В 1992-ом году присоединилась Чехословакия официально к Интернету. Название проекта - ФЕСНЕТ. После распада страны на два государства возникает ЦЕСНЕТ.

Жанры в Интернете

В Интернете мы встречаемся с множеством жанров, например беседа, дискуссия, письмо, блог, заметка, предложение, просьба, история итд. О некоторых подробнее:

1. неформальная беседа - чаще всего электронные письма с информативной целью, без глубокого смысла
2. дискуссия - самый частый жанр в Интернете с целью найти "правду", решение, убедить в них остальных участников форума
3. история - описание прошлых событий
4. письмо - традиционные жанры имеющие в Интернете новый взгляд. Используют его в чатах и в рекламе.
5. Блоги - это дневники или интернетовые журналы или газеты. Это любимый жанр сетевой публицистики. Некоторые из них были изданы в форме книг, нпр. "Дневник Остравака". Он содержит актуальные описания наших будней со всеми типичными проблемами чешских людей. Автор сумел с юмором охарактеризовать серьёзные недостатки нашей политики, отношения между мужчинами и женщинами, погоды итд. Он стал резко популярным, хотя до сих пор анонимный.
6. Короткие жанры - надпись, ключевое слово - их целью кратко описать тему
7. Газетные тексты - электронные газеты
8. Научные публикации - тексты для специалистов данной научной области
9. Сетевая литература - художественная литература в Интернете
10. Деловые документы - официальные тексты для учреждений и торговли
11. Диалоги из будничной жизни - неподготовленные тексты с разговорной речью

На основе описанного можно говорить о том, что в Интернете сохранились классические жанры текстов и классические ситуации коммуникации и развиваются типично сетевые жанры, которые используют новый медиум. Обе области повлияют друг на друга.

Стили в Интернете

1. Официально-деловой и научный стили

Это широкая область научно образовательных текстов, которые сохранили свои определяющие характеристики (Трофимова, стр. 153). К ним относятся научные и учебные издания и статьи, консультации со специалистами, научные дискуссионные клубы итд.

2. Публицистический стиль - это стиль сетевых газет, журналов и других средств массовой информации (СМИ). Для них типичен переход от строго

литературного языка к болеле разговорному. Язык СМИ демократичен, живой, разговорный, с тенденцией сокращения информации.

3. Художественный стиль - используют его в словесных художественных жанрах. Он выходит из литературного языка и работает с архаизмами, сленгами, разговорной речью итд. Художественная литература в Интернете более отважная, прагматическая, агрессивная в языковых средствах и темах. Появляются юморные произведения, еротика, анимации, дневники (блоги). Используется название сетература, оно соединяет все жанры литературы в сети.

7. POUŽITÁ LITERATURA

Виноградова, Н.В. : *Контактоустанавливающая функция русского компьютерного жаргона*

Виноградова, Н.В. : *Компьютерный жаргон и литературный язык – проблемы конкуренции.* 2001

Виноградова, Н.В. : *Компьютеры и языковой вкус эпохи в России.* 2010.

Виноградова, Н.В. : *Национальная специфика русского компьютерного жаргона.* 2003.

Галичкина, Е.Н. : *Тональность дискурса системных администраторов в актуальной и виртуальной коммуникации.* 2009

Ермакова, О.Н. : *Особенности компьютерного жаргона как специфической подсистемы русского языка.* 2001.

Земская, Е.А. : *Словообразование как деятельность.* 1992.

Зыков, Н. : *Краткий словарь ФИДОвого диалекта.* 1996.

Мечковская, Н.Б. : *Интернет – коммуникация и ее влияние на общение и язык повседневной жизни*. 2009.

Мечковская, Н.Б. : *Социальная лингвистика*. Москва 1996

Розентал, Д. Э., Теленкова, М.А. : *Словарь - справочник лингвистических терминов*. Москва 2001.

Розина, Р. И. : *Семантическое развитие слова в русском литературном языке и современном сленге*. Москва 2005.

Трофимова, Г.Н. : *Языковой вкус интернет – эпохи в России*. Москва 2004.

Bozděchová, I. : *Tvoření slov skládáním*. Praha 1995.

Černá, M. : *Počítačový slang*. 2003

Drotár, P. : *Komunikace a její podoba na internetu*. MŠMT.

Hubáček, J. : *O českých slanzích*. Ostrava 1981.

Jandová, E. : *Čeština na www chatu*. Ostrava 2006.

Klbal, R. : *Slova okolo počítačů*. Praha 1995.

Kolektiv autorů FF MU Brno : *Příruční mluvnice češtiny*. Brno 1995.

Rusínová, Z. : *Tvoření slov v současné češtině*. MU Brno 1993.

Internetové zdroje

<http://pchelpforum.ru/>

<http://forum.ru-board.com/board.cgi>

<http://www.computerrarium.narod.ru/>

<http://cs.wikibooks.org>

<http://pcslang.wz.cz/>

www.rambler.ru

8. GLOSÁŘ RUSKÝCH SLANGOVÝCH VÝRAZŮ

A

Авэ Мария – zvuková karta Sound Blaster.

Авик – videoformát s koncovkou avi .

Аккорд – použití klávesových zkratk Ctrl+Alt+Del.

Астма – programovací jazyk Assembler.

Астматик – programátor v Microsoft Macro Assembler.

Автогад – projekční program Auto cad.

Аська – komunikační program ICQ

Админ - administrátor

Алкоголик – programátor v programu Alcohol
Аржить – používat archivátor ARJ
Аржеванный – soubor archivovaný softwarem ARJ
Алтын – disketová mechanika 3.5“
Any key – libovolná klávesa
Апгрейдить – vylepšovat - upgradovat
Армагеддон – pád serveru

Б

Баг – chyba v programu, bug
Бандура, Банка - počítač
Батничек – soubor s příponou .bat
Батон – klávesa
Бацила – počítačový vir
Белая сборка – kvalitní počítač
Бета-тестер – zkušební uživatel programu
Бима - počítač IBM
Брякпойнт – moment přerušeni funkce programu
Бэд-сектор – špatný sektor na disku
Бэднутая – disketa s vadnými sektory
Бээмпэшка, БМП – grafický soubor s koncovkou .bmp
Бинк – program el. pošty Binkley Terminal
Бегучка – pohyblivý řádek v html stránce
Блинковать - blikat
Блины – CD nosiče
Бутявка – bootovací disketa
Быстроух - program Fast Echo.

Башня – počítačová skříň typ tower.
Бутить – boot, zavedení operačního systému
Быкапить – dělat rezervní kopie, backup
Блохи – chyby v programu

В

Винт, веник, винч, винчестер – pevný disk, harddisk
Васик – programovací jazyk Basic
Вертушка - harddisk
Вебануть – prověřit přítomnost virů programem Dr.WEB
Ветер перемен – výměna operačního systému.
Видимокарта - videokarta
Видимодрайвера – driver videokarty.
Визард – dobrý programátor
Виндец – havarijní ukončení práce MS Windows, modrá obrazovka
Виндовоз - OS Windows.
Виндуза - OS Windows.
Винды - OS Windows.
Виндюк - OS Windows.
Вир, Вирь – počítačový virus
Вирмэйкер – člověk programující viry.
Всосать – stáhnout
Вылизывать – hledat malé chyby, překlepy
Вырубить - vypnout
Вязаться – spojit se po internetu
Варез – nelicenční ilegální program, warez.

Винт - harddisk.

Видюха - videokarta.

Визжалка – jehličková tiskárna

Висельник – systémový programátor.

Вэга – videoadaptér grafické karty.

Вес – rozměr, objem souboru

Г

Гестбук – kniha hostů, Guestbook.

Глюк – selhání programu.

Глючить – pracovat s chybami.

ГАГ - archivátor RAR.

Глюкало – nefunkční program

Глюкоза – program s mnoha chybami

Горбуха – funkční, avšak uživatelsky nijak příjemný program.

Градусник – procentuální zobrazení dokončení činnosti.

Гроб – skříň počítače.

Грэвис – zvuková karta Gravis Ultrasound.

Гама, Груша, Гейма – počítačová hra.

Гамер – počítačový hráč.

Гамовер – konec hry, game over.

Гамить – hrát hry.

Глюкогон – člověk opravující programové chyby.

Глист – červ, virus.

Гиг, Гига – 1GB.

Гольий дед – správce programu el. pošty Gold Edit.

Гога – chyba, error.

Гифы – grafické soubory s koncovkou . gif.

Горелые дрова – grafický program Corel Draw.

Глаз - monitor.

Грохнутья – pokazit se

Гнилой – špatný, např. špatný počítač

Гугл – vyhledávač google.com.

Гуглить – vyhledávat na google.com.

Д

Даза банных - databáze.

Даунгрейд – výměna za horší

Двойка, Двухка - IBM PC AT 286.

Дельфин – programovací jazyk Borland Delphi.

Дельфинист – programátor v Borland Delphi.

Дернуть – skopírovat něco.

Джипег – grafický soubor s koncovkou .jpeg.

Джобает – pracuje.

Диск пропиленный – zničená disketa.

Дисковерт, Дискодрайв, Дискокрут – disketová mechanika.

Док, Дока - dokumentace

Доска - klávesnice.

Дрозофила – zavirovatelný program.

Дупы – opakující se sdělení

Дурвеб - antivir Dr.WEB.

Домен – adresa v internetu, doména.

Директория - složka.

Дебаггер, Долбаггер – program pro vyhledávání a pro prolomení

Дурдос, Дырмос – operační systém DR-DOS.

Дрова - driver.

Дуля - Ctrl+Alt+Del.

Долбогон – počítačový analfabet s vysokým sebevědomím

Дрюкер, Дикарка - tiskárna.

Дисплюй - display

Думать – hrát hru Doom

Дос Нафигатор - Dos Navigator.

Душевный – dobrý

Е

Емеля – e-mail.

Ексель-моксель - Microsoft Excel.

Еггог, Егор – error

Ж

Жать батоны – pracovat s myší.

Жертва – počítač v rukou počítačového analfabeta

Железо – hlavní hardwarové části počítače.

Живность - viry

Жмакать пимпы – psát na klávesnici

Жужжать – propojovat modemy

Жук - vir

Жать – archivovat soubory

З

ЗЫ – písmena Z a Y umístěné na místech latinských P a S.

Забивать баки – mazat soubory s koncovkou .bak.

Забутонировать – vytvořit bootovací disk.

Заворачивать - archivovat.

Задумчивый - zpomalený.

Закинуть на диск – skopírovat na disk informaci.

Залапить – restartovat počítač

Замочить – vytvořit efekt rozostření u grafického souboru.

Заниматься делом – mazat soubory klávesou del.

Захачить - pronikat

Зверь - vir.

Зипить - archivovat "ZIP"-em

Зипнутый – archivován "ZIP"-em.

Зухель – modem značky Zyxel.

Зоопарк – zavirovaný počítač.

Зерно - pixel.

Зиповать – používat archivátor "ZIP".

И

ИМХО - In My Humble Opinion, podle mého skromného mínění

Ибээмка - počítač IBM.

Инет - internet.

Инвалид юзер – tupý uživatel.

Интерпретатор, Интертрепатор -program, vyplňující příkazy napsané v textovém editoru

Информат – vyučující informatiky.

Игра айдишная – hra od id Software.

К

Кабло - kabel

Кадешник - CD-ROM.

Камни – operační paměť počítače.

Карлсон - ventilátor.

Картонка - karta.

Каша – cash paměť.

Квакать – hrát hru Quake.

Клава - klávesnice.

Кликуха - myš.

Кликнуть –kliknout myší.

Качалка – program ke stahování dat.

Клизма, Клез – internetový červ, Klez.

Кило – 1 kb.

Коннект – spojení s internetem.

Комп - počítač.

Кебарда, Кеборда - klávesnice.

Кирпич - procesor.

Клацнуть педалью – zmáčknout klávesu na klávesnici.

Кликнуть батон - zmáčknout klávesu na klávesnici.

Клоки – systémové hodiny.

Клокомеры - hodiny.

Клопомеры - hodiny.

Кнюпель - joystick.

Командир - Norton Commander.

Компилятор – program převádějící textový soubor do binárního kódu.

Компильнуть – provést kompilaci.

Контро-брык - Ctrl+Break.

Конфигсус - soubor config.sys.

Коран – návod k softwaru.

Кривой – špatně pracující.

Крыса - myš.

Крэк – crack, program na prolomení licenční ochrany.

Крысодром – podložka pod myš.

Коврик загаженный – dlouho používaná, znehodnocená podložka pod myš

Колобок – kulička v myši.

Крысовод – kabel od myši.

Л

Ламер – počítačový analfabet s vysokým sebevědomím.

Лист – seznam adres pro masové oslovení lidí pomocí e-mailu (от англ. Mailing List).

Лазарь – laserová tiskárna.

Лапа, Лапоть – laptop

Левый – koupené bez garance.

Лейба – nálepka, např. na disketě.

Лента – zařízení pro zápis typu Streamer.

Лера – balíček programů Nero

Леталка – hra simulující létání.

Лиса - databanka Fox Pro.

Лич – stahování souborů.

Личер – člověk, který stahuje nelegální software, ale sám nic neposkytuje.

Ломиться в сеть – dostat se na síť.

Ляп - chyba.

М

Мать – základní deska, motherboard.

Моник - monitor

Момед - modem.

Мазадоза - MSDOS.

Мессага - zpráva (od angl.. Message).
Мыло - e-mail,
Метр – 1 Mb.
Мазерборд - základní deska, motherboard.
Майнборд - základní deska, motherboard.
Майнда - základní deska.
Мозги – operační paměť.
Маразм – nedostatečná operační paměť..
Маздай - OS Windows (od angl. „Must Die").
Мацать - používat.
Мегас – 1 Mb.
Мейкануть – udělat něco.
Мелкософт - firma Microsoft.
Миды – zvukové soubory.
Можлоєб - modem.
Мудем – špatný modem.
Мусор - poruchy v telefonní síti.
Мусогрыз - myš.
Мылсерв – server pro poštu.
Мэйло – e-mail.
Мэйлер – program pro spravování pošty.

Н

Набить текст – vytvořit textový soubor.
Наколенник – doma sestavený a používaný počítač.
Нетоскоп - browser Netscape.
Насильник – programátor v jazyku C.
Начепатать - vytisknout.
Нетварь – síťové zabezpečení.
Носки – tabulka znaků ASCII.

Нога - notebook.

Напильник – čistící cd-rom.

О

Обертка - textura.

Обои – plocha, obrazek na pozadí.

Оброс – infikován virem.

Обрушить – poruřit něco.

Обутить – vytvořit systémovou disketu.

ОЗУ – operační paměť.

Окна – MS Windows.

ОС,Ось, Оса – operační systém OS/2.

От'сортир'овать – zničit, smazat.

Отлаживать – uvést program do provozu.

Отлизывать - ladit.

Оффтопик – diskuze mimo mísu.

Отформатировать – formátovat disk.

Отпачить - spravít.

П

Пага – webová stránka

ПК - PC

Путер - počítač

Палка - joystick.

Панаслони́к - firma Panasonic.

Паук (таракан) – systémový administrátor vulg.

Пенек - Pentium.

Паскудник – programátor v jazyku Pascal.

Писюк, Писишник - PC.

Прога - program.

Пассворд - heslo.

Пастовать – funkce Paste, tj . vložit kopii

Педаль - klávesnice.

Пердаль - klávesnice.

Перебутить - přebootovat.

Петух - pentium.

Питало - zdroj.

Питало пережрало – vyhořelý zdroj počítače.

Пласт - disketa.

Пластосуй – disketová mechanika.

Плюсить – programovat v jazyce C++.

Плюхнуть кейку – zmáčknout klávesu na klávesnici

Power'нуть тачку - přebootovat.

Повиснуть – zaseknout se.

Подмышка – podložka pod myš.

Подоконник – program v systému MS Windows.

Подосиновик – program pracující v OS/2.

Полуось - OS/2.

Пол-пуда - 8 Mb operační paměti.

Полетел – pokazil se.

Пост – příspěvek na fóru

Порезать диск – rozdělit fyzický disk na několik oddílů.

Портабельный – přenosný počítač.

Посыпавшийся – zabugovaný disk, s chybami.

Похерить - oхероховат.

Поюзанный - roužitý.

Пофиксить баги – opravit chyby.

Приаттачить – přiložit soubor k e-mailu.

Привинтить – instalovat něco na počítač.

Прикладуха - aplikace.

Прикрутить - přišroubovat.

Примат – praktický matematik.
Програм – uspokojení z programování.
Прогсы - programy.
Протереть сканером – oskenovat něco.
Проц запуганный – pomalý procesor.
Проц - procesor.
Пуд, Пудовик - 16 Mb operační paměti.
Пятак – pětipalcový nosič.

Р

Развалить rozbít, zničit.
Рама – operační paměť, RAM.
Рама деревянная – malá operační paměť.
Рарить – archivovat v programu RAR.
Рархив – archiv vytvořený programem RAR.
Расквакаться – hrát hru Quake.
Ребутнуться - rebootovat.
Русь 'инфицировать – přeložit do ruštiny.
Реплюй – odpověď v poště.
Рега – registrace na stránce
Региться – zaregistrovat se na webu.
Релиз – konečná verze programu.

С

Сдохнуть – přestat pracovat.
Спам – nevyžádaná reklamní pošta.
Сервак - server.
Слить – stahovat soubory ze serveru.
Сапог – systémový programátor.
Сбросить компьютер – vyčistit operační paměť.
Сбросить на диск – zapsat na nosič.

Свалился – přestal fungovat.
Светофор – externí modem.
Сексепильный – zuřivý uživatel Excelu.
Сендануть – poslat něco.
Сетка - síť Internet.
Сисадмин – systémový administrátor.
Слот - slot.
Смайлик - smile.
Снюхались – úspěšné propojení modemů.
Сорриться – omlouvat se.
Софт - прога.
Спидить – optimalizovat disk.
Ставни – MS Windows.
Стекла – MS Windows.
Стеклить – instalovat Windows.
Сервер - server.
Сутенер - prowider.
Ступор – zásek v programu.
Стучать форточками – pracovat ve Windowsech.
Струйник – inkoustová tiskárna.

Т

Таблица синяя - Norton Commander.
Топик - téma.
Тараканы - mikroschémata.
Таск закилять – přerušit úlohu přes správce úloh.
Тачка - počítač.
Телеглюкоотражатель – monitor
Тетя Ася - ICQ
Тискать клавишу – psát na klávesnici.

Тонна – 1 Mb.

Тормозить – zničit operační paměť.

Тоссировать – připravit poštu k odeslání.

Трехдюймовка - ALT.

Турбопаскаль – programovací jazyk Turbo Pascal.

Тряпка – podložka pod myš.

Тюкнуть файл – smazat soubor.

Танцплощадка - prachovka.

Тулза - utility.

Трабла – problém.

У

Уши – stereo sluchátka.

Унитаз – koš ve Windowsech.

Упал – server neodpovídající na dotazy uživatelů.

Утоптать – zaarchivovat.

Убить – smazat soubor.

Ф

Флудить – chatování beze smyslu

Файло - soubory.

Флоп, Флоповод – disketová mechanika.

Фонт - písmo.

Файл стремный – soubor na streameru.

Фастухо – program FastEcho.

Фиксить – opravovat chyby.

Фокусник – člověk píšící na Foxpro.

Форточки - OS Windows.

FAQ – často kladené otázky (Frequently Asked Questions).

Функциклировать - pracovat.

Фрама - rastr.

Фривара – bezplatný software

Х

Хэтэмээльщик – člověk ovládající jazyk HTML.

Хакер – hacker.

Хомяк – home page.

Хачить, хакать - hackovat

Хозяйство флопперское - objem paměti na floppy discích.

Хак – program s prolomeným zabezpečením.

Халат - antivir.

Халява - Freeware.

Хард - harddisk.

Хвостатая - myš.

Хелпарь – pomoc, blok nápověd.

Херокс - херох..

Халва – hra série Half-Life

Ц

Цампутер - počítač.

Цаца - hra.

Цвет сборки – charakterizuje zemi výroby počítače

Ч

ЧАВО – FAQ (nejčastěji kladené otázky).

ЧМО'с – CMOS (technologie pro integrované obvody).

Чайник – počítačový analfabet

Чатить – neustále chatovat.

Чепатор - tiskárna.

Червяк - červ.

Числогрыз - počítač

Чипина - mikroschéma.

Ш

Шаровары - programy ShareWare.

Шуршать – vyhledávat něco na discích.

Шланг – telefonní kabel.

Шевелиться – velmi pomalu pracovat, zpomalovat.

Ширинка – sloty pro připojení hardwaru.

Э

Эвент - uzel.

Эйв – základní deska.

Энурез – program na obnovu ztracených dat.

Экзешник – program s příponou .exe.

Ю

Юзать - používat.

Юниксоид – uživatel systému Unix.

Юзер, Юзверь, Юзверг - uživatel, user.

Ютуба (тумба) – YouTube.com

Я

Яха - počítač Yamaha.

Яху - vyhledávač Yahoo.com.

Яша - vyhledávač Yandex.ru.

9. GLOSÁŘ ČESKÝCH SLANGOVÝCH VÝRAZŮ

A

admin - administrátor

ajpina – IP adresa

ajťák – pracovník IT

B

bedna – počítač, case počítače

begapovat – zálohovat, od backup

bekapovat - zálohovat, od backup

bezdrát – z angl. Wireless, bezdrátové spojení

brouzdat – surfovat po internetu

bútnout - bootování

C

cédo, cédko - CD médium

četovat – chatovat

D

daunloudovat – stahovat

defoltní – chybové, z angl. default

divko, dývko – DVD médium

dred – diskuzní vlákno

dylítnout – smazat

E

eftépéčko – FTP (file transfer protocol), přenosový protokol, nebo server

elcédéčko – LCD monitor

emajl, emil – E-mail

F

fajl – soubor

fajfina, fifina, fidlina - wifi

femail – e-mail od ženy

fleška, flaška – flash paměť, přenosné paměťové médium

flešárna, flešovka – animace nebo hra v programu flash player

foldrovat – vytvářet adresáře

G

gamesa – počítačová hra

gamesit – hrát počítačové hry

gúglit, gúglovat – hledat ve vyhledávači google

grafárna – grafická karta

giga – 1GB

H

habík – HUB

hadr – harddisk

heknout – obejít zabezpečení programu, či serveru

hekr – hacker

I

ikspéčka – operační program MS Windows XP

imejl – e-mail

integrálka – hardware integrovaný v základní desce (neměnný), např. zvuková karta

J

jabko – zařízení od Apple

jépégéčko – obrázek ve formátu .jpg

jůzr – uživatel

K

kejs – bedna počítače

keška – paměť cache

kleknout – pokazit se

komp, kompl – počítač

koláč – CD médium

krek – **crack** – program pro rozbití protipirátské ochrany

kvíra – SQL - server

L

lama – neschopný uživatel

lanka – lokální síť, LAN

lokál – lokální disk

M

mejl – e-mail

mejlnout – poslat e-mail

modrozub – bluetooth

mrkvošrot , mikrošrot, mikrošit - Microsoft

mekar – uživatel Apple Macintosh

N

naloudit – načíst

not'as – notebook

O

ofis – balík kancelářských programů MS Office

opičí trojčat – Ctrl+Alt+Delete

P

palírna – vypalovací mechanika

pařan – hráč

pédéáčko – zařízení PDA

pédéefko – dokument ve formátu PDF

pétépěčko - program PowerPoint

písíčko – PC

printit - tisknout

procák – procesor

R

Ramka – paměť RAM

S

sajta – webová stránka

sejvnout – uložit

sendnout – poslat

skajpnout – používat program Skype

síťovka – síťová karta

sosat – stahovat

surfovat – prohlížet internet

svičnout – přepnout

T

opičí trojhmat - použití kláves Ctrl+Alt+Delete

V

vdolek – CD nebo DVD médium

vakna – MS Windows

vyprintit – vytisknout

vysmahnout – vypálit CD

W

wifka - WIFI

Z

základka – základní deska

zásek, zákys – zamrznutí počítače, nebo chyba

zvukačka – zvuková karta

Ž

železo – počítačový hardware

Anotace

Autor : Hrubý Eduard

Název katedry a fakulty : Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, katedra slavistiky

Název bakalářské diplomové práce : Ruský a český počítačový slang

Název práce v angličtině : Russian and czech computer slang

Vedoucí bakalářské diplomové práce : PhDr. Ladislav Vobořil, Ph.D.

Počet znaků : 77 655

Počet příloh : 2

Počet titulů použité literatury : 21

Klíčová slova : slang, žargon, internet, elektronický jazyk, diskuzní fórum, sociální dialekty, slovo tvorba v ruském slangu, slovo tvorba v českém slangu, komunikace na internetu

Klíčová slova v angličtině : slang, jargon, internet, electronic discourse, forum, social dialects, wordformation of Russian slang, wordformation of Czech slang, internet communication

Charakteristika práce :

Práce se zabývá tématem ruského a českého počítačového slangu, vyskytujícího se v současném elektronickém diskurzu. Je popsán vývoj internetu v obou zemích, prostředí výskytu výrazů, jejich funkce a způsoby tvoření. Praktická část ukazuje konkrétní případy tvoření výrazů obou jazycích a rozdělení výrazů do lexikálně sémantických skupin. V závěru jsou shrnuty výsledky výzkumu. Součástí práce jsou také glosáře v obou jazycích.

Charakteristika práce v angličtině :

This thesis deals with the question of Russian and Czech computer slang that can be found in contemporary electronic discourse. There is described evolution of internet in both countries, background of appliance idioms, their functions and wordformations. In analytic part of this thesis are demonstrated specific examples of wordformation of idioms in both languages and sorting idioms into lexical-semantic groups. In conclusion are summarized results of the research. The integral part of the thesis are also glossaries in both languages.